



2010 års ekonomiska vårproposition

Till finansutskottet

Finansutskottet har den 4 maj 2010 beslutat bereda bl.a. justitieutskottet tillfälle att avge yttrande över 2010 års ekonomiska vårproposition (prop. 2009/10:100) samt motioner i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

Justitieutskottet yttrar sig över den del av propositionen som rör utskottets beredningsområde samt motion 2009/10:Fi15 (s, v, mp) i motsvarande del.

Utskottets överväganden

Propositionen

I propositionen föreslår regeringen att riksdagen godkänner regeringens förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken (avsnitt 3).

Regeringen anför att situationen vid mandatperiodens början krävde förändring. Regeringens ekonomiska politik för att åstadkomma hög välfärd för alla medborgare har inriktats på ett antal åtgärder, varav att bekämpa brottsligheten är en. Ökad trygghet och färre brott är frågor av högsta prioritet för regeringen. Regeringen anför vidare att det pågår ett omfattande arbete för att se över effektiviteten i rättsväsendet. Myndigheternas kostnadseffektivitet, verksamhetsresultat samt kriminalpolitiska och strukturella åtgärder är viktiga delar för ökad effektivitet.

Under mandatperioden har rättsväsendet fått utökade resurser. Regeringens satsningar har inneburit att målet om 20 000 poliser uppnås 2010 och att fler brott upptäcks, utreds och lagförs. Vidare har domstolarnas handläggningstider blivit kortare trots en ökad måltillströmning.

Motionen

I motion 2009/10:Fi15 (s, v, mp) yrkande 6 (delvis) begärs ett tillkännagivande om att regeringen ska återkomma till riksdagen med förslag om att effektivisera den statliga förvaltningen, bekämpa skattefusk och skärpa regleringen och tillsynen av finanssektorn i enlighet med vad som föreslås i motionens avsnitt 5 f. I detta avsnitt anför bl.a. att partierna i det röd-gröna samarbetet tagit fram ett brett program för att bekämpa skattefusk. Det handlar bl.a. om att bekämpa skatteparadis, skatteflykt och penningtvätt genom ett ökat internationellt samarbete, en förändrad sekretesslag, en ökad kontroll över växlings- och factoringbolag och en översyn av reglerna för F-skattsedel. Vidare anför motionärerna att det behöver utredas om penningtvätt ska betraktas som ett separat brott. Enligt motionärerna bör vidare polisens länsmyndigheter slås ihop till en myndighet. Även Statens kriminaltekniska laboratorium och Rättsmedicinalverket bör slås ihop till en myndighet.

Bakgrund

Enligt uppgift från Justitiedepartementet pågår arbete med att ta fram direktiv till en utredning om polisens organisation. Vidare pågår arbete med att ta fram direktiv till en utredning som ska se över kriminaliseringen av penningtvätt i syfte att göra den mer ändamålsenlig och lättillgänglig.

Utskottets ställningstagande

Ökad trygghet och färre brott är frågor av högsta prioritet för att åstadkomma hög ekonomisk tillväxt och hög sysselsättning. Våldsbrotten har under en längre tidsperiod ökat i omfattning. Grov organiserad brottslighet är ett allvarligt hot mot det öppna samhället och mot enskilda individer. Vidare bör det påpekas att de s.k. mängdbrotten, t.ex. stöld, skadegörelse och misshandel, påverkar människors vardag.

Det är därför med tillfredsställelse som utskottet konstaterar att rättsväsendet fått utökade resurser. Regeringens satsningar har inneburit att målet om 20 000 poliser uppnås 2010. Härtill kommer att fler brott upptäcks, utreds och lagförs. Vidare har domstolarnas handläggningstider blivit kortare trots en ökad måltillströmning.

För att motverka allvarliga våldsbrott och för att straffen i högre grad ska stå i proportion till begångna gärningar behöver straffen skärpas. Utskottet vill erinra om att det nyligen har ställt sig bakom en proposition med förslag till skärpta straff för allvarliga våldsbrott (prop. 2009/10:147, bet. 2009/10:JuU32).

Vidare vill utskottet peka på att Ekobrottsmyndigheten den 12 november 2009 fick i uppdrag av regeringen att i samverkan med Åklagarmyndigheten, Rikspolisstyrelsen, Tullverket, Skatteverket och Kronofogdemyndigheten bilda en myndighetsgemensam nationell specialistfunktion för brottsutbytesfrågor vid Ekobrottsmyndigheten. Uppdraget ska vara slutfört och redovisas av Ekobrottsmyndigheten till Regeringskansliet senast den 31 maj 2010. Ekobrottsmyndigheten ska i samverkan med övriga myndigheter som omfattas av detta uppdrag utvärdera verksamheten i den myndighetsgemensamma funktionen. Ekobrottsmyndigheten ska ge in utvärderingen till Regeringskansliet senast den 31 maj 2012.

Vidare har regeringen gett Rikspolisstyrelsen, Åklagarmyndigheten och Domstolsverket i uppdrag att gemensamt vidta åtgärder för att säkerställa en effektiv samverkan och gemensam handläggning av mängdbrott (Ju2009/3950/Å).

Den 1 juli 2008 trädde nya regler om förverkande i kraft. De nya reglerna innebär att det vid viss allvarlig brottslighet ska vara möjligt att förverka inte bara utbytet av ett visst konkret brott, utan också utbyte av en viss inte närmare preciserad brottslig verksamhet (prop. 2007/08:68, 2007/08:JuU18).

Det är angeläget att polisens organisation i alla delar uppfyller de krav som kan ställas på en modern och effektiv verksamhet. Utskottet ser därför positivt på att frågan om polisens organisation ska utredas.

Penningtvätt är ofta en del av grov organiserad brottslighet. Utskottet välkomnar därför en kommande utredning som ska se över möjligheterna till en utvidgning av kriminaliseringen av penningtvätt.

Slutligen vill utskottet peka på att av Rikspolisstyrelsens regleringsbrev för 2009 framgår att samverkan mellan Statens kriminaltekniska laboratorium och Rättsmedicinalverket ska utvecklas.

Med hänvisning till vad som nu anförts anser justitieutskottet att finansutskottet bör tillstyrka propositionen och avstyrka motionsyrkandet i denna del.

Stockholm den 20 maj 2010

På justitieutskottets vägnar

Thomas Bodström

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Thomas Bodström (s), Inger Davidson (kd), Henrik von Sydow (m), Krister Hammarbergh (m), Margareta Persson (s), Ulrika Karlsson i Uppsala (m), Johan Linander (c), Elisebeht Markström (s), Karl Gustav Abramsson (s), Inge Garstedt (m), Christer Adelsbo (s), Lena Olsson (v), Kerstin Haglö (s), Otto von Arnold (kd), Mehmet Kaplan (mp), Anders Hansson (m) och Helena Bargholtz (fp).

Avvikande mening (s, v, mp)

Thomas Bodström (s), Margareta Persson (s), Elisebeht Markström (s), Karl Gustav Abramsson (s), Christer Adelsbo (s), Lena Olsson (v), Kerstin Haglö (s) och Mehmet Kaplan (mp) anför:

Skatteverket beräknar att staten förlorar ca 130 miljarder kronor i uteblivna skatteintäkter varje år. Det är ett resultat av både medvetet skattefusk och oavsiktliga misstag. Att bekämpa skattefusk handlar om att stärka välfärden, men också om att skapa rättvisa villkor för företagen.

Det rödgröna samarbetet har tagit fram ett brett program för att bekämpa skattefusk. Det handlar bl.a. om att bekämpa skatteparadis, skatteflykt och penningtvätt genom ett ökat internationellt samarbete, en förändrad sekretesslag, en ökad kontroll över växlings- och factoringbolag och en översyn av reglerna för F-skattsedel. Vi anser också att det behöver utredas om penningtvätt ska betraktas som ett separat brott.

Myndighetsstrukturen inom bl.a. rättsväsendet behöver ses över och effektiviseras. Till exempel bör ett antal myndigheter slås samman. Vi anser således att polisens 21 länsmyndigheter bör slås ihop till en myndighet. Likaså bör Statens kriminaltekniska laboratorium och Rättsmedicinalverket slås ihop.

Sammanfattningsvis anser vi att finansutskottet bör tillstyrka motion 2009/10:Fi15 yrkande 6 i denna del.